

ROHELINE KOOL
Personali uuring 2020 - 2021

Uuring viidi läbi KwikSurveys keskkonnas 22.02-5.03.2021.
uuringus käsitleti 10 keskkonnateemat, mis annavad ülevaate personali tegevuste kohta
õppetegevustes, igapäevatöös ja keskkonnavalase info teadlikkuse kohta.
Küsimustikule vastas 29 töötajat : 2 juht, 21 õpetajat, 6 õpetaja abi,

1. Info teavitamine ja kaasamine

	Jah	Ei
Tean, et osaleme Rohelise Kooli programmis?	29 (100%)	0 (0%)
Majja sisenev külaline (lapsevanem) saab infot, et oleme keskkonnasõbralik lasteasutus?	27 (96%)	1 (4%)
Lapsevanemad teavad, et meie üheks prioriteediks on keskkonnaharidus ja keskkonnasõbralik käitumine?	26 (93%)	2 (7%)
Lastevanematel on võimalik osaleda keskkonnahariduse kujundamisel?	26 (90%)	3 (10%)
Lapsed on mõistnud, et väärtustame keskkonnahoidu?	29 (100%)	0 (0%)
Lasteaia kodulehel on info, et osaleme Rohelise kooli programmis?	29 (100%)	0 (0%)
Meie allhankijad, sh toitlustaja, ja tarnijad teavad, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid?	20 (71%)	8 (29%)
Meedias või sotsiaalmeedias on ilmunud infot meie keskkonnasõbralikkuse kohta?	20 (69%)	9 (31%)

Kuidas saaksime paremini tutvustada RK programmi?

- Suurendada laste teadlikkust puhtast ja rohelisest elukeskkonnast.
- Liikuda palju looduses. Erinevate väljasõitudega loodusesse, mere äärde jne.
- Eliisis nädalaplani ja päevikut täites saaks RK tegemistest rohkem infot anda lastevanematele.
- Mu vastustele "ei" on pigem tõlgendus, et "ei tea". Paremini tutvustada Rohelise Kooli programmi on teha palju retki loodusesse ja osaleda arvukatel selle teemalistel õppekäikudel, ka projektides läbi aasta.
- Tegevuste tutvustamine Rohelise kooli grupis facebookis, lasteaia kodulehel.
- Kuna keegi majja ei saa, siis visualiseerida väljaspool maja õues.
- Kaasame vanemaid taaskasutatavate materjalide kogumisel.
- Üks võimalus seda tutvustada oleks paberihunt. Lapsed teevad koos vanematega või rühmas pakenditest meisterduse "paberihunt". Meil on see tuleval õppeaastal plaanis rühmas. Hiljem kasutame paberihunti nässu läinud joonistuste ja muude paberite kogumiseks.
- Plakat aiale, maja seinale :)
- Äkki võiksime luua tihedamad sidemed mõningate Tallinna lasteaedadega, kes osalevad projektis, teha nendega ühistegevusi laste, õpetaja abide ja õpetajate tasemel, vahetada kogemusi, jagada oskusi jne Usun, et sellest võiks tulla kõikidele kasu.
- Kajastada tegemisi ka Kristiine ajalehes.
- Olen ise keskkonnasõbralik, näitan sellega eskuju!

- Jagades rohkem informatsiooni lapsevanematega Rohelise Kooli programmi kohta ning kajastades programmi rohkem lasteaia suhtluskanalites.
- Kampaaniaüritused jms.
- Uutele lapsevanematele võiks kohe programmis osalemist tutvustada.
- Infot on nii rühmades, kodulehel, sotsiaalmeedias - usun, et see on piisav
- Läbi erinevate ürituste, mis on seotud konkreetselt ühe teemaga sellest valdkonnast.
- Teha koostöös lapsevanematega lasteaia hoovialale maitsetaimede peenar ja kajastada seda lasteaia kodulehel.
- Aeg-ajalt teha toredaid keskkonnateemalisi üritusi, positiivne kogemus jätab meeldiva mälestuse ja soovi osaleda ka järgmine kord.
- kaasata lapsevanemaid, nt korraldades üritus - Mis sulle vana see mulle uus.

2. Elurikkus, loodus ja õueala

	Jah	Ei
Lasteaia õuealal on lindudele pesakaste, toidumajakesi ja putukatele putukahotelle?	29 (96%)	0 (0%)
Lasteaeda on rajatud aed- ja köögiviljapeenrad, taimelava (kastid), et lapsed näeksid, kuidas toidutaimed kasvavad ja saaksid õppida lihtsamaid aiatöid?	7 (25%)	21 (75%)
Rühmal on oma peenar või toalill, mille eest hoolitseda?	15 (52%)	14 (48%)
Lapsed on õues õppinud ja loodust uurinud?	27 (96%)	1 (4%)
Panete lastega lindude toidumajja toitu?	14 (54%)	12 (46%)
Lasteaia mänguväljakute ääres on tuulekaitseks hekid?	20 (69%)	9 (31%)
Lasteaia õuealal on ala, kus muru ei niideta ning lapsed saavad taimi ja putukaid uurida?	13 (48%)	14 (52%)
Õuealal saab palju joosta ja mängida?	29 (100%)	0 (0%)
Lasteaia õuealal on joonistatud mänguväljakuid nt keks, rattarada jms?	28 (97%)	1 (3%)
Lapsed õpivad erinevaid taime-, seene- ja loomaliike tundma?	27 (100%)	0 (0%)
Oleme uurinud, kui palju Eesti taime-, seene- ja loomaliike lapsed tunnevad?	23 (85%)	4 (15%)
On tehtud nimekiri ja skeem õueala puu- ja põõsaliikidest?	22 (85%)	4 (15%)
Teame, millised putukad, linnud ja teised loomad elavad õuealal või külastavad seda?	23 (88%)	3 (12%)
Oleme teinud midagi, et suurendada õueala elurikkust (näiteks kompostimine, putukahotellid, pesakastid, lindude talvine toitmine, kodumaiste puu- ja põõsaliikide istutamine jne)	26 (93%)	2 (7%)

Mida teeksid sina, et rikastada lasteaia õueala mitmekesisust?

- Meisterdaks ja paigutaks lasteaia hoovile koostööna, õpitoana putukahotelli.
- Peenrad rajada on hea abivahend õppimaks taimede kasvamist jälgima. Kompostitünn sama hea idee, ka putukahotellid. Eriti pole kursis, mis loomi, linde ja putukaid lapsed õuealal märkavad. Pigem mängivad mänguasjadega.
- varjualused võiksid olla valgustatud pimedal ajal ning sinna saaks jõulude ajal teha erinevaid kaunistusi. Kiiki võiks olla rohkem laste arvu arvestades. Mõned toolid võiksid olla, mida saaks teisaldada vastavasse kohta, kus lastega soovitakse tegeleda.
- Aed- ja köögivilja peenrad oleks väga põnevad, aga samas kes nende eest suvel hoolitseb.
- Heki juurde võiks istutada sibullilli, need ei vaja ekstra hoolitsemist kuid on ilus vaadata ja uurida.
- Meil on päris mitmekesine, aga mesipuu võiks katusel olla :)
- Jätaks mõnes kohas muru niitmata ,putukad leiaksid selle koha ja meie saaksime neid lastele tutvustada (kas või lepatriinut).
- Meil on mitmekesine õueala, hoiame seda puhta ja kaunina.
- Rajada lasteaia õuealale rohkem põõsaid/puid, et tekiks taimerikkus. Lisaks lillekastidele teha ka näiteks üks suurem peenar, mida saaksid lapsed uudistada. Seal võiks olla taimi, mida leidub tavapäraselt meie endi kodu hoovid, et lapsed õpiks ka neid taimi tundma. Lisaks sama peenar saaks kasutada ka pooleldi sügisel erinevate andide kasvatamisel.
- Võibolla võiks istutada juurde mõned marjapõõsad.
- Võiks olla mõni peenar(juurvilja, maitsetaimede või lille) mille eest saaksid lapsed ühiselt hoolt kanda.
- Teeks eraldi peenraala kultuurtaimedele.

3.Kliimamuutused

	Jah	Ei
Kasvatame rühmas ise maitsetaimi (rohelist sibulat, tilli jms)?	12 (44%)	15 (56%)
Oled annetanud oma riideid ja mänguasju raskustes lastele?	26 (93%)	2 (7%)
Lapsed saavad ise tõsta oma toitu oma vajaduse järgi?	4 (14%)	24 (86%)
Oleme teinud midagi, et tekiks vähem toidujäätmeid?	26 (90%)	3 (10%)
Kasutame peenarde väetamisel lämmastikväetiste asemel komposti?	14 (50%)	14 (50%)
Menüüs on vähemalt kord nädalas kalatoidud?	28 (97%)	1 (3%)
Toidu valmistamisel kasutatakse peamiselt kohalikku, lähedalt transporditud toorainet?	22 (81%)	5 (19%)

Mida saame teha, et ära hoida kliimamuutusi?

- Vähem tarbida uusi materjale. Korduv kasutada paljusid esemeid ka nõ paber- ja plastprügi. Mitte ainult meisterduseks, aga ka muudeks tarbevahenditeks.
- Mis puutub väetiste kasutamisse, siis kasutan kodus looduslikke väetisi ning ka lasteaia toas.
- Korduvkasutus, tarbime kokkuhoidlikumalt...

- Kliimamuutuste ära hoidmiseks saakime me rohkem kasutada oma toidu valmistamisel kohalikku toorainet, millega me vähendaksime keskkonnas heitgaaside hulka, mis eraldub transpordist.
- Üksikinimese tasandil saame teha palju, lasteaias tasandil digikoristus, küttesüsteemi täielik automatiseerimine.
- Vähem sõita autodega, rohkem käia jalgsi või jalgrattaga sõita, kaubanduse logistika korda, st. kõik mida saab Eesti ise kasvatada ja toota siis neid kaupu ei toodaks kuskilt mujalt riigist sisse. Taaskasutus peaks olema esikohal, mitte uute kaupade massiline tootmine ja tarbimine. Metsamassiivide mõistlik ja looduspärane kasutamine ja hooldus. Lõpetada tootmine mis kahjustab keskkonda .Lennukite, laevade kasutuse piiramine. Tasakaalustada toidu tootmist, et ei oleks ühes piirkonnas massilist toidu ületootmist ja raiskamist ja teises kohas ei toodeta midagi ja valitseb toidu puudus. Lõpetataks maa mageveeresursside arutu raiskamine.
- Tekitada vähem prügi, kasutada taimede kasvatamisel komposti jne.
- Vähem autosid ja rohkem ühistransporti.
- õppeaasta alguses, kui kõik sõimelapsed veel ei jää pikale päevale, tekib õhtuks väga palju toidujäätmeid (õhtuode ja mõningal juhul ka lõuna). toitu võiks valmistada vastavalt sellele, kui palju reaalselt pikale päevale jäävad

4.Energia

	Jah	Ei
Tuled on alati kustutatud, kui ruumis kedagi pole?	25 (86%)	4 (14%)
Valge päevaga on lambid kustutatud?	28 (100%)	0 (0%)
Rühmaruumis on parajalt soe?	24 (83%)	5 (17%)
Lülitad mänguasja patarei kohe välja, kui sa sellega enam ei mängi?	24 (89%)	3 (11%)
Teame, kui palju elektrit me kulutame erinevatel kuudel ja aastatel?	8 (29%)	20 (71%)
Oleme teinud midagi, et energiat säästa?	25 (86%)	4 (14%)
Meie maja on korralikult soojustatud?	4 (14%)	24 (86%)
Välisuks on varustatud sulguriga?	28 (97%)	1 (3%)
Arvutid ja muud seadmed on välja lülitatud kui neid ei kasutata, mitte ooterežiimile jäetud?	24 (83%)	5 (17%)

Kuidas saaksime meie säästa rohkem energiat?

- Kätepesu käigus käsi seebitades korraks vesi kinni keerata, et oleks vee kulu minimaalne. Niikuinii meeldib lastele väga veega hullata.
- jälgida tule kustutamist, elektrikasutust jne.
- Õpetades lastele vett pesemisel säästlikumalt kasutama.
- Elektrit kasutada ainult vajadusel, mitte lasta põleda ka valgel ajal.
- Saaksime rakendada automaat valgustust (liikumisanduriga valgustust) koridorides ning rühma esikutes.

- Katused lasevad palju soojusenergiat läbi
- Jälgida, et välisüksed oleksid külmal ajal kinni.
- Kui oleks võimalus toas olevaid küttekahi vajaduse järgi reguleerida. Vanad majad, mis kulutavad palju energiat, lammutada.
- Lülitada oma arvuti välja tööpäeva lõpus.

5. Globaalne kodakondsus

	Jah	Ei
Õppetöös kasutatakse teiste maade muinasjutte?	28 (97%)	1 (3%)
Õppetöös tutvustatakse teiste maade muusikat?	26 (93%)	2 (7%)
Tutvustatakse teiste maade kombeid?	26 (90%)	3 (10%)
Tutvustatakse teiste maade toitu?	21 (78%)	6 (22%)
Tutvustatakse süsteemselt Eesti tähtpäevi, toitu, muinasjutte, muusikat, kodukohta?	29 (100%)	0 (0%)
On loodud kiusamisvaba keskkond?	29 (100%)	0 (0%)
Rühmas käib lapsi, kes on sinust erinevast rahvusest?	28 (97%)	1 (3%)
Jagad teistega oma pere reisimuljeid?	26 (93%)	2 (7%)
Kas rõhutame kasvatuses, et inimesi ei tohi halvustada nende päritolu, kehalise eripära või muude teistest inimestest erinevate omaduste tõttu?	28 (97%)	1 (3%)

Kuidas saaksime meie aidata maailma?

- Globaalse kodakondsuse teemal võiks õppetöösse siduda Mondo Maailmakooli materjale, et harida töötajaid ja nende kaudu ka lapsi.
- Hooliva suhtumisega abivajajatesse - seda õpetades ja praktiseerides.
- Jätkata praeguste tegevuste ja üritustega.
- Inimeste maailmavaadet on raske muuta! Olen ise salliv ja näitan sellega eeskujul!
- Meie saaksime aidata maailma luues lastele keskkonna, kus on erinevaid rahvusi ning erinevaid kombeid. Toitu saaks lastele tutvustada läbi erinevate menüüde, muutes meie toidu lauda mitmekesisemaks.
- Peame õpetama hoolima lapsi austama oma kodu, kodumaad, vanemaid, loodust meie ümber jne. Sellega aitame ka kogu maailma.
- Suhtuda igasse rahvusesse lugupidamisega. Olles reisil/elades välismaal austada selle riigi kombeid ja traditsioone.
- Kui iga riik ja maa eelkõige aitaks iseennast ja oma rahvast, poleks ka niipalju abivajajaid.
- Oleme sallivad erinevatest rahvustest inimeste suhtes.
- Toetades erinevaid vähemusi, oma eeskujuga anda seda edasi ka lastele.

6.Tervis ja heaolu

	Jah	Ei
Lapsed saavad päeva jooksul palju liikuda – kõndida, joosta, ronida ja hüpata?	28 (100%)	0 (0%)
Käid nädalavahetusel väljas jalutamas, sportimas või mängimas?	28 (100%)	0 (0%)
Lapsed oskavad õigesti käsi pesta ja teevad seda?	26 (93%)	2 (7%)
Lastele meeldib lasteaias olla?	29 (100%)	0 (0%)
Lapsed söövad tihti salateid, puuvilja ja muud tervislikku?	27 (96%)	1 (4%)
Lastel on võimalik iga päev õues mängida ja õppida?	28 (97%)	1 (3%)
Lapsed mängivad iga päev õues?	29 (100%)	0 (0%)
Lasteaia õuealal on piisavalt mängu ja turnimisvahendeid?	27 (100%)	1 (4%)
Toas toimuvate tegevuste ajal on liikumispausid?	26 (93%)	2 (7%)
Soovitatakse magusate jookide asemel vett juua?	29 (100%)	0 (0%)
Lapsed saavad piisavalt vett juua?	29 (100%)	0 (0%)
Laps saab oma murest lasteaias rääkida?	28 (100%)	0 (0%)
Lapsed käivad mõnes trennis?	25 (89%)	3 (11%)
Oleme loonud lastele päevakava, mille jooksul nad saavad palju liikuda?	29 (100%)	0 (0%)
Oleme teinud midagi, et lapsed eelistaksid süüa tervislikke toite?	27 (96%)	1 (4%)
Haigestunud lapse saab paigutada teistest eraldi?	17 (61%)	11 (39%)

Mida saaksin teha, et olla tervem?

- Väärtustada tasakaalu. Mõista mitmekülgse toitumisharjumuse ja järjepideva liikumise mõju. Ka saada hästi läbi kaaslastega, osata tülisid lahendada.
- Liikuda, süüa tervislikult, arendada endas oskusi, et hoida vaimset tervist.
- Tervislik toitumine, piisav aktiivne tegevus, värskes õhus viibimine. Haigena püsi kodus.
- Toituda veel tervislikumalt, teha veel rohkem aastaringselt kodus füüsilist. Lisaks igatsen võtta aega ja koguda tahtejõudu, et iga päev käia kodus jõusaalis.
- Võiksin pikendada oma õist uneaega - hästi väljapuhanuna on organismi vastupanuvõime kõikidele viirustele suurem!
- Rohkem liikuda ning tervislikumalt toituda.

- Pesta korralikult käsi, mitmekesiselt toituda, liikuda ja puhata.
- Liikuda, toituda tervislikult, leida aega iseendale (vaimne tervis on niisamuti oluline).
- Tervislik toitumine ja igapäevaselt värskes õhus liikumine
- Liikuda rohkem, süüa rohkem taimset toitu jne.
- Olla kursis tervisliku eluviisiga ja üritada seda järgida.

7. Meri ja rannik

Käiakse õppekäikudel mere ääres ning seal viiakse läbi temaatilisi vaatlusi ja mängu?	12 (43%)	16 (57%)
Lapsed teavad veelindude toitmise kahjulikkusest?	24 (83%)	5 (17%)
Lastele on õpetatud vee loomadest ja kuidas hoida veekogusid?	24 (83%)	5 (17%)
Õppetöös on mere ja rannikuga seotud teemasid ja aktiivtegevusi?	23 (82%)	5 (18%)
Kasutame koristamisel ja nõude pesemisel loodussäästlikke puhastusvahendeid?	22 (79%)	6 (21%)
Soovitame lapsevanematel ja õpetajatel vältida hambapastat ja kosmeetikatooteid, mis sisaldavad mikroplaste (reklaamides sageli „puhastavad pärlikessed vms)?	12 (46%)	14 (54%)
Viime aegunud ravimid tagasi apteeki?	23 (82%)	5 (18%)

Kuidas saaksime hoida maailmamere ja ranniku puhtana?

- Väiksem tarbimine, prügi sorteerimine, loodushoidlik käitumine
- Rääkida rohkem sellel teemal, näidata pilte ja filme.
- Kasutame loodussäästlike vahendeid.
- Vältides prahi sattumist randadesse ning taaskasutades võimalikul palju materjale. Lisaks võiks kasutada ka looduslike pesuvahendeid, et me ei reostaks kemikaalidega meie vett.
- Kogu tavakaubanduses saadav kodukeemia kodust välja! See on võimalik :).
- Sorteerida prügi, kasutada kosmeetikat, mis sisaldavad võimalikult vähe keskkonda hävitavaid aineid jms.
- Minna üle taaskasutatavate pakendite eelistamisele ja kõik riigid peaksid paika panema toimiva prügimajanduse. Naftatankerite üle rangem kontroll, reovette puhastus kõigis riikides.
- Prügi viskame prügikasti, sorteerime prügi. Kui näeme looduses prahti, siis korjame selle üles ja toimetame selleks ettenähtud kogumiskasti.
- Tarvitada vähem keskkonnale ohtlike aineid (vähendada kodukeemiat).

8. Prügi ja jäätmed

Toidujägid korjatakse eraldi kokku?	28 (97%)	1 (3%)
Paber ja papp sorteeritakse muust prügist eraldi?	29 (100%)	0 (0%)
Kogume pakendeid muust prügist eraldi?	29 (100%)	0 (0%)
Lastele selgitatakse, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja mis sorteeritud prügist saab?	27 (93%)	2 (7%)
Kas sa tead, kus asuvad prügikastid?	29 (100%)	0 (0%)
Lastega on arutatud, kuidas tekiks vähem prügi?	24 (83%)	5 (17%)
Lasteaias sees ei vedele maas prügi?	29 (100%)	0 (0%)
Lasteaia õuealal ei vedele maas prügi?	26 (93%)	2 (7%)
Lapsed viskavad oma prügi prügikasti?	29 (100%)	0 (0%)
Ekskursioonidel ja laste sündmustel kasutatakse korduvkasutatavaid toidukarpe,- pudeleid?	24 (86%)	4 (14%)
Meisterdamiseks kasutatakse jääke nt. wc- paberirull, teraviljakarp, ajakirjad jne.	28 (100%)	0 (0%)
Õpetajad prindivad kahepoolsed töölehed?	24 (86%)	4 (14%)
Vabal ajal joonistavad lapsed mõlemale paberi poolele?	27 (96%)	1 (4%)
Lasteaias on olemas kompostikast, hunnik?	8 (29%)	20 (71%)
Kas prügikaste on majas ja õuealal piisavalt?	26 (93%)	2 (7%)
Kas teame, kui palju jäätmeid me toodame?	11 (39%)	17 (61%)
Kas küsitlused viiakse läbi neti-keskkonnas?	27 (93%)	2 (7%)
Kas infovahetuseks kasutatakse neti-keskkonda?	27 (96%)	1 (4%)

Mida me peame tegema, et oleks vähem prügi?

- Väiksem ja säästlik tarbimine, taaskasutus
- Teha toitu nii palju kui tarbime, kasutada oma kotti ja pakendeid, et mitte igal korral osta uus.
- Ei ole küll ise igapäevaselt rühmas, aga tundub, et hommikul jääb lastel väga palju sööki üle. Sellele võiks leida kasutuse - loomade varjupaik või muu. Valus vaadata, millistes kogustes putru läheb lihtsalt solki!!!

- Et meil oleks vähem prügi tuleks rohkem taaskasutada materjale. Võimalikud asjad annetada ning muud jäätmed viia kohta, kus nendega tegeletakse ja kus neid taaskasutatakse.
- Usun, et teeme lasteaias võimalikult palju ja piisavalt.
- Vältima kauba mitmekordset pakendamist ja eelistama taaskasutatavat taarat.
- Kasutame korduvkasutatavaid kotte, karpe jms.
- Kasutama säästlikult kõiki ressursse.

9. Transport

Hommikul on lasteaia ees palju autosid?	23 (88%)	3 (12%)
Autode mootorid on seisatud, kui need ootavad lapsi?	19 (68%)	9 (32%)
Kasutate linnas liikumiseks sageli ühistransporti?	21 (75%)	7 (25%)
Eelistate linnas liikumiseks kasutada oma autot?	7 (26%)	20 (74%)
Lapsed teavad, kuidas ohutult teed ületada?	27 (96%)	1 (4%)
Jalgsi ja jalgrattaga on ohutu lasteaeda tulla?	21 (72%)	8 (28%)
Olete uurinud, kui palju lapsi tuleb lasteaeda jalgsi, jalgratta (tõukeratta), ühistranspordi ja autoga?	20 (74%)	7 (28%)
Soovitate lastevanematel, õpetajatel ja lastel rohkem jala käia?	25 (89%)	3 (11%)
Soovitate kasutada ühistransporti või autojagamist oma autoga sõitmise asemel?	18 (67%)	9 (33%)
Olete teinud kaardi (skeemi) sellest, kui kaugel lapsed ja õpetajad lasteaiaist elavad ja arutanud, millise transpordiga (või jala) oleks neil kõige parem tulla?	8 (31%)	18 (69%)
Lapsi teenindav transport sõidab ohutult?	25 (93%)	2 (2%)

Mida saaksime teha, et lapsed tuleksid rohkem jalgsi või rattaga lasteaeda?

- Lasteaia juures olev kõnnitee peaks olema laiem ja muust tasapinnast veidi kõrgem.
- Värava sulgemissüsteem peaks olema teisiti, kui ratas on käekõrval on üsna raske avada väravat. sest värava avamiseks on vaja mõlemat kätt.
- Selgitustöö lapsevanematele (kahjuks tundub, et sellest ei soovita kinni pidada - iseenda mugavuse tõttu)
- Mootor ei ole alati seistatud, just talvel, kui keegi jääb autosse.
- Antud kriisilukord on pannud lukku paljud tegevused rühmaga, mida oleme planeerinud majast välja.
- Rääkida, et liikumine on sinu tervisele hea.
- See on lapsevanemate otsustada, lasteaia õpetajad saavad ainult soovitada.

- Enam jaolt ei saagi meie sinna midagi teha, et lapsed liiguks rohkem rattaga või jalgsi, kuna lapsed sõltuvad veel siiski oma vanematest. Kui aga midagi tegema peaks siis rajama lasteaia ette korraliku kõnnitee, kus oleks piisavalt ruumi kõikidele liiklejatele. Hetkel mahub vaevalt kaks inimest üksteisest mööduma.
- Me ei saa selles osas väga midagi teha. Ainuke asi on see, et lasteaia juures võiks olla korralikum kõnnitee. Samuti ei ole väga ohutu jalgsi või rattaga lasteaeda tulla, sest paljud autojuhid on hooletud.
- Sellest lastevanematele veel rohkem rääkida.
- Oleme eeskujuks lastele ja pöörame sellele tähelepanu.
- Panna tänav autodele kinni ja lubada tänavale sõita ainult elanikele, lasteaia töötajatele või spets autodele (kiirabi, lumekoristus, politsei jne).

10. Vesi

Majas on tilkuvaid kraane või halvasti töötavaid loputuskaste?	7 (25%)	21 (75%)
Õppetöös selgitatakse vee säästmise vajadust?	29 (100%)	0 (0%)
Õppetöös käsitletakse vee ja eluslooduse seoseid?	28 (97%)	1 (3%)
Soojal ajal (kevad, suvi, sügis) kogutakse lasteaias kastmiseks vihmavett?	2 (7%)	25 (93%)
Lastele on selgitatud, et kraanivett on mõistlikum juua kui pudelivett?	24 (83%)	5 (17%)
Lapsed teavad, kust tuleb kraanivesi ja mis saab kasutatud veest?	20 (69%)	9 (31%)
Kasutad wc -potil kahesüsteemset nuppu (pool ja täis paak)?	21 (72%)	8 (28%)
Jood kõik veepudelisse pandud vee ära?	26 (90%)	3 (10%)
Olete uurinud, kas kraanivett kasutatakse säästlikult?	15 (54%)	13 (46%)

Mida saaksime teha, et säästa rohkem vett?

- Kulutada otstarbekalt, mitte kõike prügi pesta.
- Kui lapsed kasutavad tualettruume ja vajutavad vett ning lähevad peale seda käsi pesema, siis tuleb kraanist kuum vesi, kuna külm vesi läheb potti. Oleme õpetanud pisut ootama, et tuleks külm vesi tagasi, kuid peab ikkagi laskma veel joosta, et hakkaks jahedamaks minema. Veesüsteemid tuleks üle vaadata.
- WC loputuskastid ja kraanid mittejooksvateks
- On juhtunud, et loputuskast hakkab streikima, siis püüame ise või töömehe abiga ruttu parandada. Mitmed vastused sain kirjutada pelgalt enda järgi, mul pole ju võimalik lasteaias uurimust teha. Samuti sain kirjutada selle järgi, mida mina olen lastega rääkinud või käsitletud.
- Vett mis on pudelisse jäänud, kasutada kastmiseks. Mitte lasta kraaniveel lihtsalt joosta.
- Saaksime rakendada WC'-des automaatikal põhinevaid kraanikausse, nii ei jääks vesi kas kogemata või meelega kellelgi jooksuma. Lisaks siis ei jookseks ka vesi tühjalt käte seebitamise ajal.

- Jälgida, et käte seebitamise ajal paneksid lapsed kraani kinni. Mingi hetk võiks investeerida veesäästlikumatesse nõudepesumasinasse.
- Puhas joogivesi oleks tarbimises ainult toiduvalmistamisel, joomisel ja meditsiini. Wc-s, pesemisel(kõigis valdkondades), tööstuses, haljastuses jne. olek kasutuses taaspuhastatud vesi.
- Kui proovida terve päev veeta hakkama saada, siis oskab ka vee väärtust hinnata.
- Hambapesu ajal vesi kinni

Kokkuvõte

Küsimustikule vastas 29 töötajat, ehk 66% töötajatest. Neist 2 juht 67%, 21 õpetajat 84%, 6 õpetaja abi 50% ja 1 muu 67%.

Kõige aktiivsemad küsitlusele vastajad olid õpetajad ja kõige passiivsemad õpetaja abid. Siiski on õpetajate vastamisaktiivsus langenud 3,5% võrra. Positiivselt on tõusnud õpetaja abide vastamisaktiivsus 25%.

2020/21 õa uuenes meie töötajaskond 16%, siiski uuringu järgi kogu personal teab, et meie lasteaed osaleb rohelise kooli programmis 100%. Vastajad leiavad, et majja sisenedes on meie keskkonnasõbralikkus ja loodussäästliku käitumise väärtustamine paremini nähtav kui eelmine õppeaasta 96% (93% võrdlus 2019/20 õa.). Samuti on selle kohast infot jagatud lasteaia kodulehel 100%.

Eelmise aastaga võrreldes on vähenenud lastevanemate osalemise võimalus keskkonnahariduse kujundamisel 90% (96%). Vähenenud on arvamus tarnijate teadlikkuse kohta, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid 71% (78%). Samas leiavad vastajad, et lapsed mõistavad rohkem keskkonnahoii väärtustamist 100% (93%).

Vähenenud on laste praktilised võimalused hoolitseda taimede eest toas 52% (79%), maitsetaimede kasvatamine 44% (70%) ja looduse uurimine õues 96% (100%). Taimede hoolitsemise võimaluse eest rühmaruumis mõjutab väga suuresti õpetajate ja õpetaja abide enda huvi. Siiski leiavad kõik vastajad (100%), et lapsed õpivad erinevaid taime-, seene- ja loomaliike tundma (eelmine õa 93%). Suurenenud on võimalus uurida niitmata alalt taimi ja putukaid 48% (44%) ning 93% (81%) vastanutest leiab, et oleme midagi teinud, et suurendada õueala elurikkust.

Võrreldes eelmise aastaga saavad lapsed vähem ise toitu tõsta 14% (30%) Väga palju sõltub see rühma korraldusest ja laste vanusest. Õpetaja abid ja õpetajad jälgivad, et oleks vähem toidujäätmeid 90% (71%), Tõusnud on töötajate teadlikkus, et meil kasutatakse toidu valmistamiseks kohalikku toorainet 81% (72%) ning kalatoitude osakaal 97% (93%)

Endiselt annetakse hea meelega oma riideid ja asju 93% (89%)

Energiat püütakse kasutada säästlikult. Ruumist lahkudes kustutatakse tuled 86% (96%), valge päevaga on lambid kustus 100% , patareidega mänguasi lülitatakse välja, kui ei mängita 89% (93%) , välisüksed on varustatud sulguritega 97%.

Prügi sorteerimisega tegeletakse majas hästi. Eraldi korjatakse bioprügi 97% (96%), paberit ja pappi 100%, pakendeid 100% (82%). Õpetajad on hakanud rohkem kahepoolset töölehti printima 86% (73%) ja lapsed joonistavad samuti rohkem paberi mõlemale poolele 96% (82%). Kuna eelnevatel aastatel on prügi teema meil mitmel korral põhiteemana olnud, siis see aasta on seda lastega vähem käsitletud (lastele selgitatakse, miks on vaja jäätmeid sorteerida... 93% (100%), lastega on arutatud, kuidas tekiks vähem prügi 83% (96%))

Enamike vastajate arvate on rühmaruumis parajalt soe 83% , aga samas teadvustatakse eelmisest aastast veelgi rohkem, et maja pole korralikult soojustatud 86% (41%). Teadlikus maja puuduste kohta on kindlasti tõusnud vana maja lammutamise ja uue maja ehitamise plaanidega.

Kuigi meie selle õa RK ühest põhiteemadest on veekogud – meri ja rannik, siis on vähenenud nendel teemadel lastega rääkimine ja tegutsemine v.a mere ääres õppekäikudel käimine, mis on suurenenud 43% (21%).

Vee ja veekogude temaga seoses on lastele räägitud veelindudest 83% (93%), veekogude hoidmisest 83% (93%), selgitatakse vee säästmise vajadust 100% . Siiski vähem on selgitatud, et janu kustutamiseks on mõistlikum pudelivee asemel juua kraanivett 83% (93%).

Vähenenud on rikkis kraanidele ja wc loputuskastidele osakaal 25% (29%).

Kuigi lasteaeda autodega tulijate osakaal on vähenenud, on endiselt hommikul lasteaia ees palju autosid 88% (100%) . Eelmise aastaga võrreldes on märgatavalt rohkem uuritud kuidas lapsed lasteaeda tulevad 74% (48%). Suurenenud on soovitus kõigil rohkem jala käia 89% (79%). Suurenenud on arvamus, et lapsi teenindav transport sõidab ohutult 93% (89%).

Kõige kõrgemalt hinnati töötajate poolt tervise teemat. Ka see oli üks selle aasta põhiteemadest. Kõik vastanud on täiesti nõus, et lastele meeldib lasteaias olla, lapsed saavad kellelgi oma muredest rääkida 100% . Vastustest tuleb välja, et palju viibitakse õues värskes õhus liikumises. Eelmise aastaga võrreldes on paranenud lastele võimaluste loomine, et nad saaksid päeva jooksul palju liikuda 100% (93%). Kuigi on paranenud, on siiski kõige keerulisem haige lapse paigutamine teistest eraldi 61%(50%). Põhjuseks rühmade ruumikitsikus.

